

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-1367

22.12.2017

Прем'єр-міністру України

ГРОЙСМАНУ В.Б.

Шановний Володимире Борисовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Дубневича Я. В., оголошений на засіданні Верховної Ради України 22 грудня 2017 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Верховній Раді України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додатки: депутатський запит на 4 арк. у 1 прим.;
матеріали на 6 арк.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

вул. Грушевського, 5, м. Київ, 01008

Вих. № 15/зп від 06.12.2017 р.

Прем'єр-міністру України
ГРОЙСМАНУ В.Б.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*Щодо перерахунку пенсій
колишнім державним службовцям**Шановний Володимире Борисовичу!*

До мене, народного депутата України, звернулися пенсіонери, колишні державні службовці, щодо затвердження на законодавчому рівні порядку проведення перерахунку пенсії державного службовця у розмірі, що становить 80 % заробітної плати працюючого державного службовця (копія додається).

Законом України «Про державну службу» № 3723 в редакції, що діяла на момент призначення пенсії заявникам, було передбачено проведення перерахунку пенсії державним службовцям у тих випадках, коли змінюються посадові оклади працюючих державних службовців. Крім цього, із зростанням інфляції пенсію частково індексували.

Починаючи з лютого 2008 року по травень 2016 року посадові оклади державних службовців не змінювались і не було ніяких перерахунків пенсій, а також відмінено індексацію пенсій держслужбовцям.

Як зазначається у заяві, заявники-пенсіонери, які перебувають на обліку в Городоцькому об'єднаному управлінні Пенсійного фонду України та отримують пенсію за віком, звернулися до Управління із заявою про здійснення їм перерахунку пенсії у зв'язку з підвищенням посадових окладів державним службовцям з 01.12.2015 року в розмірі 89 % від середнього заробітку, відповідно до ст. 37¹ Закону України «Про державну службу» № 3723 в редакції, що діяла на момент призначення їм пенсії.

Однак, управління ПФУ було відмовлено в перерахунку пенсії із посиланням на норми постанови Кабінету Міністрів України від 09.12.15 р. № 1013 «Про упорядкування структури заробітної плати, особливості проведення індексації та внесення змін до деяких нормативно-правових актів», якою перерахунок пенсії державним службовцям не передбачений, а також на те, що після внесення змін до постанови КМУ від 31.05.2000 р. № 865 «Про деякі питання вдосконалення

визначення розмірів заробітку для обчислення пенсії», якою п. 4 цієї постанови виключено з 01.12.15 р., перерахунки пенсії, яка призначена з дня набрання чинності Законом України від 10.12.15 р. № 889 «Про державну службу», не проводяться.

Заявники висловлюють невдоволення рішенням уряду про скасування норм про перерахунок розміру пенсії державним службовцям, який був передбачений Законом України «Про державну службу» (Документ 3723-12), у редакції, що діяла на час призначення пенсії заявникам.

Заявники звертають увагу на те, що вже є непоодинокі випадки вирішення аналогічних питань у судовому порядку, в результаті чого суди визнавали неправомірними дії управління Пенсійного фонду України у відмові проведення перерахунку розміру пенсії державним службовцям. Таким чином, склалась ситуація, при якій представникам однієї категорії пенсіонерів по-різному проводять перерахунок пенсії: одним – відмовлено, іншим перераховується на підставі судових рішень.

Окрім цього, при розгляді справи № 1-21/2005 про рівень пенсії і щомісячного довічного грошового утримання, в п. 4 мотивувальної частини рішення Конституційного суду України № 8-рп/2005 від 11 жовтня 2005 року зазначається «в Україні як соціальній, правовій державі політика спрямовується на створення умов, які забезпечують достатній життєвий рівень, вільний і всебічний розвиток людини як найвищої соціальної цінності, її життя і здоров'я, честь і гідність.

Утвердження та дотримання закріплених у нормативно-правових актах соціальних стандартів є конституційним обов'язком держави.

Діяльність її правотворчих і правозастосовчих органів має здійснюватися за принципами справедливості, гуманізму, верховенства і прямої дії норм Конституції України (254к/96-ВР) а повноваження - у встановлених Основним Законом України межах і відповідно до законів.

Зазначені конституційні принципи, на яких базується здійснення прав і свобод людини і громадянина в Україні, включаючи і право на пенсійне забезпечення, передбачають за змістом статей 1, 3, 6 (частина друга), 8, 19 (частина друга), 22, 23, 24 (частина перша) Основного Закону України (254к/96-ВР) правові гарантії, правову визначеність і пов'язану з ними передбачуваність законодавчої політики у сфері пенсійного забезпечення, необхідні для того, щоб учасники відповідних правовідносин мали можливість завбачати наслідки своїх дій і бути впевненими у своїх законних очікуваннях, що набуто ними на підставі чинного законодавства право, його зміст та обсяг буде ними реалізовано, тобто **набуто право не може бути скасоване, звужене.**

Згідно зі статтею 22 Конституції України (254к/96-ВР) закріплені нею права і свободи не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані. **При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.**

Зміст прав і свобод людини - це умови і засоби, які визначають матеріальні та духовні можливості людини, необхідні для задоволення потреб її існування і розвитку. Обсяг прав людини - це кількісні показники відповідних можливостей, які

характеризують його множинність, величину, інтенсивність і ступінь прояву та виражені у певних одиницях виміру.

Звуження змісту прав і свобод означає зменшення ознак, змістовних характеристик можливостей людини, які відображаються відповідними правами та свободами, тобто якісних характеристик права. Звуження обсягу прав і свобод - це зменшення кола суб'єктів, розміру території, часу, розміру або кількості благ чи будь-яких інших кількісно вимірюваних показників використання прав і свобод, тобто їх кількісної характеристики.

Право на пенсійне забезпечення є складовою конституційного права на соціальний захист. Згідно зі статтею 46 Конституції України (254к/96-ВР) це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення.

Зміст та обсяг права громадян на пенсійне забезпечення полягає у їх матеріальному забезпеченні шляхом надання трудових і соціальних пенсій, тобто щомісячних пенсійних виплат відповідного розміру, в разі досягнення особою передбаченого законом віку чи визнання її інвалідом або отримання членами її сім'ї цих виплат у визначених законом випадках.

Встановивши в законі правові підстави призначення пенсій, їх розміри, порядок обчислення і виплати, законодавець може визначати як загальні умови їх призначення, так і особливості набуття права на пенсію, включаючи для окремих категорій громадян пільгові умови призначення пенсії залежно від ряду об'єктивно значущих обставин, що характеризують трудову діяльність (особливості умов праці, професія, виконувані функції, кваліфікаційні вимоги, обмеження, ступінь відповідальності тощо). Законодавець повинен робити це з дотриманням вимог Конституції України (254к/96-ВР), в тому числі принципів рівності та справедливості.

Конституційний Суд України неодноразово розглядав проблему, пов'язану з реалізацією права на соціальний захист, неприпустимістю обмеження конституційного права громадян на достатній життєвий рівень, і сформулював правову позицію, згідно з якою Конституція (254к/96-ВР) та закони України виокремлюють певні категорії громадян України, що потребують додаткових гарантій соціального захисту з боку держави. До них, зокрема, належать громадяни, яким пенсія призначається за спеціальними законами. У рішеннях Конституційного Суду України зазначалося, що пільги, компенсації, гарантії є видом соціальної допомоги і необхідною складовою конституційного права на достатній життєвий рівень, тому звуження змісту та обсягу цього права шляхом прийняття нових законів або внесення змін до чинних законів за статтею 22 Конституції України (254к/96-ВР) не допускається (рішення Конституційного Суду України від 6 липня 1999 року № 8-рп/99 (v008p710-99), від 20 березня 2002 року № 5-рп/2002 (v005p710-02), від 17 березня 2004 року № 7-рп/2004 (v007p710-04), від 1 грудня 2004 року № 20-рп/2004 (v020p710-04).

Відповідно до ст. 58 Конституції України, Закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

Отже, враховуючи загальні принципи права та норми Конституції України, до державних службовців не можна застосовувати нові закони та інші нормативно-правові акти, які погіршують їхнє становище.

Відповідно до ч. 5 ст. 15 Закону України «Про статус народного депутата України», Президент України, керівники органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, до яких звернуто запит, зобов'язані повідомити народного депутата України у письмовій формі про результати розгляду його запиту у п'ятнадцятиденний строк з дня його одержання або в інший, встановлений Верховною Радою України, строк.

З метою відновлення конституційного права колишніх державних службовців на достатній життєвий рівень, керуючись ст. 15 Закону України «Про статус народного депутата України»,

ПРОШУ:

- 1. Ініціювати внесення відповідних змін до законодавчих актів України в частині проведення перерахунку пенсій державним службовцям, яким до 01.05.2016 року була призначена спеціальна пенсія.**
- 2. Доручити Міністерству соціальної політики спільно з Міністерством фінансів України та Пенсійним фондом України підготувати нормативно-правовий акт, яким буде визначено Порядок та умови проведення перерахунку пенсій державним службовцям.**
- 3. Проінформувати за результатом розгляду даного запиту.**

Додаток: копія колективного звернення колишніх державних службовців, на 6 арк.

**З повагою,
народний депутат України**

**Ярослав Дубневич
(посв. № 318)**